

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Placa in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14 194.

Nazaj k naravi

V zmedah naših dni se vse topi v rečenicah in geslih. Kakor branjeveci na sejmu ponujajo ljudje v javnem življenju in delovanju svojo robo in ometajo, posebno podeželskemu človeku, vse mogoče in nemogoče.

Spričo tega ni nič čudnega, če naš podeželski človek včasih obnemore in ne ve, kam bi se obrnil. Stiska, ki danes vlada, je tako silovita, da enake slovenski narod izza strašnih dni v času tridesetletne vojne in kmetijskih puntov še ni preživljal. Vse pričakuje odrešilne besede. Kaj naj torej rečemo v tolažbo in bodrilo?

Sveto pismo pravi: »Po njih delih jih boste spoznali.« V teh preprostih besedah je toliko resnice, da lahko zadostujejo tudi nam. Zato pravimo: Ne poslušajte besedi, ampak glejte dela, pa boste brez dvoma našli pravo pot.

Brezobziren boj za oblast

Če se malo ozremo okrog sebe, vidimo ne le pri nas, ampak po vsem svetu silovito brezobziren boj za oblast. Ponekod se nam kaže ta borba na miren, recimo človečanski način, drugod pa se je izprevrila v revolucije in prelivanje krvi.

Od ruske revolucije do španske državljanske vojne je dolga in strašna pot, ki je nihče ne more želeči svojemu narodu, zlasti pa mi ne izmučenemu in tako težko preizkušenemu slovenskemu narodu in ne državi. Kajti ves ta krvavi ples ni v svojem jedru nič drugega kakor ples okrog zlatega teleta. Pri vsem gre namreč za oblast in za vprašanje, kdo bo komu rezal kruh. Ne enkrat, ampak nešteto krat smo se lahko prepričali, da so v tej borbi gesla samo slepilo, ki naj omami množice.

Kje so trdna tla?

V tem valovanju in nemiru človek kaj lahko izgubi trdna tla pod seboj in zdvomi sam nad seboj in nad svetom. Da se v življenju to v resnici tudi dogaja, nam priča žalostno naraščanje zločinstva in samomorov, o čemer vsak dan poročajo listi. Tatvine, ropi, umori, uboji in beg iz življenja, vse to so dokazi, da je naš čas bolan, da so se nam v družabni stavbi omajali temelji. Kakor Judje pred Kristusovim prihodom kličemo in iščemo odrešenika in vodnika, ki bi nas potegnil iz tega pekla in nam pokazal trdno skalo, kamor bi lahko stopili brez skrbi in brez nevarnosti.

Ali bo svet našel pot? Največji duhovi sedanje dobe jo iščejo po vsem svetu. Ob postelji nobenega bolnika še ni bilo zbranih toliko zdravnikov kakor danes ob postelji bolne človeške družbe. Nasvetov in zdravlil je bilo že toliko, da smo vsi od njih še bolj bolni.

Kakor pa v bolezni posameznika resnično pomaga samo eno zdravlilo, namreč narava, tako je v bolezni sedanje družbe rešilno in

zdravilno samo eno, namreč — zemlja. Dokler se človeški rod ne vrne k njej, mu ni pomoči in ne rešitve. Zemlja nas rodi in redi, vanjo se telesno vračamo. Ona je torej edini temelj, na katerem moremo in moramo graditi, če hočemo ostati zdravi!

Naša borba

Kakor hitro smo to spoznali in doumeli, je naša dolžnost, da tudi sami stopimo v borbo. Naš boj pa je drugačen od ostalih. Ni to prerivanje za oblast radi oblasti, ni to sovraštvo, ampak velika in nesebična ljubezen do trpečega naroda, države in človeštva. Naš boj velja zmagi ideje, da je zemlja naša mati.

To spoznanje samo pa še ne zadošča. Če namreč hočemo, da bo človeštvo iz tega spoznanja črpalo kaj koristi, moramo namreč življenje urediti po njem. Kaj mi pomaga sredi zime, če vem, da me toplota reši mraza, če pa nimam strehe in ne drv, da bi si zakuril in se ogrel?

Življenje pa urejuje in mu daje smer tisti, ki ima moč, ki ima oblast. Če torej hočemo družbo ozdraviti, si moramo zagotoviti sredstva za to veliko delo. Nam je torej vsa borba in tudi moč le sredstvo za doseg cilja, nikakor in nikdar nam pa ni cilj!

Kakor hitro vemo, da je zemlja vir in temelj življenja, moramo iskati tista pota, ki

temu spoznanju pomagajo do uveljavljenja. Taka pot pa je edino

Kmetstvo

ki torej nikakor ni razredno-stanovsko gibanje ali pa politična stranka, temveč svetoven nazor.

Od drugih svetovnih naziranj se kmetstvo bistveno razlikuje. Ne razglablja namreč, odkod in kako je svetovje nastalo in kaj je njegov smoter. Omejuje se samo na ureditev človeškega življenja na zemlji. Vse drugo pa prepušča veri. Zato kmetstvo tudi ni in ne more biti brezversko, oziroma protiversko, kakor bi ga nekateri radi prikazali, ampak versko delovanje še olajšuje, ker ga s svojim pozitivnim delom razbremenjuje. Vsakdo nam bo priznal, da je za vzvišene nauke bolj sprejemljiv tisti, ki je v svojih vsakdanjih potrebah zadoščen, kakor pa človek, ki pogreša najpotrebnejšega za golo življenje.

Zgodovina in vsakdanja skušnja nam to potrjuje. Znanost, umetnost in vera so bile pri vseh narodih v najvišjem razmahu takrat, ko so narodi (ne morda posamezne družabne plasti) dosegli tudi gmočno najvišje blagostanje. Narod — in tudi posameznik pa, ki gmočno propade, začne propadati tudi duhovno. Siromaštvo je vedno bilo, je in bo ostalo najbolj rodovitna njiva za vse zlo in mračnijaštvo, kar ga pozna človeška družba.

Zadružništvo — naše gospodarsko srce

Vsak narod ima kaj posebno svojkega, kaj čisto lastnega, kar ga odlikuje in na čemer gradi. Tudi slovenski narod ima tako last, ki jo je ustvaril z brezmejnimi trudi in z velikansko požrtvovalnostjo. To je naše

zadružništvo

Oče našega zadružništva je Mihael Vošnjak, ki je začel pred več kot pol stoletjem ustanavljati zadruge najprej iz narodno-obrambnih nagibov. On je zaoral ledino za naše zadružništvo. Ustanovil in organiziral je kakih 70 zadrug. Največja in najnujnejša je bila tedaj potreba po kreditnih zadrugah. Zato se je Vošnjak omejil na ustanavljanje teh in jih je potem povezal v Zvezo slovenskih posejilnic v Celju. Prvo zadruge je ustanovil Vošnjak l. 1872!

Iz teh početkov se je razraslo slovensko zadružništvo v mogočen temelj, na katerem je stalo slovensko narodno gospodarstvo. Samo zadružništvo je bilo tisti živi studenec, iz katerega je slovenski človek, zlasti mali človek, kmet, obrtnik, delavec in uradnik črpal svojo gospo-

darsko moč. Zavedati pa se je treba, da ni narodnostne zavesti, življenja in samostojnosti brez gospodarske neodvisnosti. In to gospodarsko neodvisnost — v kolikor je za nas sploh dosegljiva — je slovenskemu človeku ustvarjalo zadružništvo.

Smelo rečemo, da pri nas skoraj ni občine, kjer ne bi bila delovala vsaj po ena zadruha, v mnogih pa jih je celo po več. Zadružno delo se je razmahnilo v zdravo in plemenito tekmovanje narodovih gospodarskih sil, ki so vzlic težavnim in čisto kaj neugodnim razmeram ustvarile mnogo dobrin in dale slovenskemu človeku tako hrbenico, da je lahko uspešno kljuboval vsem viharjem. Nič ne pretiravamo, če trdimo, da je vprav zadružništvo rešilo gospodarske smrti slovenski narod, ki je s svojim ozemljem utesnjen med tri gospodarsko, kulturno in politično močne narode.

Kakor vsemu življu in redu, je vojna tudi zadružništvu zadala težke in hude udarce, ki pa jih je zadružništvo vzdržalo in s tem dokazalo svojo življenjsko silo in sposobnost.

Po vojni

se je naše združništvo na eni strani — tu pri nas — še razmahnilo, na drugi strani pa vidimo v krajih, ki so ostali zunaj državnih mej, da so novi gospodarji segli s posebno vneto vprav po našem združništvu. Pravilno namreč sklepajo, da morajo vzeti narodu zadrugo, če mu hočejo vzeti — moč.

Spričo teh dejstev bi človek pričakoval, da bomo doma napeli vse sile za to, da rešimo in pospešimo združno delo in uspehe. Kajti zadruge so zenice naših gospodarskih oči, so srce, brez katerega gospodarsko umremo.

Stiska, ki je zavladovala v gospodarstvu radi denarne in kreditne krize, seveda ni prizanesla zadrugam. Celo hujše jih je prizadela kakor

druge gospodarske ustanove. Kajti v zadrugi je upnik in dolžnik ista oseba, ker zadruga v svojem jedru ni oduševsko-pridobitna, ampak socialno-gospodarska ustanova, namenjena v prvi vrsti samopomoči.

Zato smo tudi videli, da so vsi zasilni ukrepi, ki so bili izdani doslej, skušali upoštevati čisto svojski in posebni položaj zadrug in združništva.

Tudi pred izdajo nove uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov so slovenske zadrugne zveze stavile v obliki resolucij vrsto zdravih in nujnih predlogov, ki naj bi rešili slovensko združništvo in s tem slovensko gospodarstvo.

Mislimo, da bi bilo treba te predloge in nasvete v vsenarodnem interesu upoštevati in jih preliti v življenje, če se hočemo ohraniti.

Nove železniške proge

Slovenija zopet zapostavljena!

Povsod po svetu se grade nove železnice s posojili, ker so pač železnice trajne naprave, ki ne služijo le eni generaciji, temveč celi vrsti. Le pri nas se ne dela tako, temveč se nove železniške proge grade iz rednih dohodkov železnic ter se v ta namen uporablja vsako leto okoli 200 milijonov din. V prvih letih so se sicer tudi pri nas gradile železnice s posojili ter se je n. pr. proga Ormož—Murska Sobota gradila iz 7% investicijskega posojila. Kasneje se je za gradnjo železnic sklenilo tudi Blairovo posojilo, iz katerega bi se morala zgraditi tudi železniška zveza Slovenije z morjem. Denar iz tega posojila pa se je porabil za čisto druge namene in zato tudi še danes ni o železniški zvezi Slovenije z morjem ne duha ne sluha, razen rednih sezonskih govoric o trasiranju te proge. Sedaj pa se sploh več ne govori o graditvi novih železniških prog s posojili, temveč se vse nove proge grade le iz dohodkov železnic. Seveda se zaradi te višje obremenitve železnic tudi ne morejo znižati železniške tarife, pa čeprav je bilo še na vseh sejah tarifnega odbora priznано, da so te prevoznine previsoke in da zaradi njih trpi vse naše gospodarstvo. Toda vsa ta opozorila so bila bob ob steno in nepravilno financiranje novih železniških prog traja dalje.

To nepravilno financiranje pa ima še drugo slabo posledico, ki se tiče železnic samih. Praviloma bi se moral presežek železniških dohodkov uporabljati le za nujna popravila in izboljšanja že obstoječih prog. Ker pa se uporablja denar v druge svrhe, se tudi železnice ne popravljajo kakor treba in zato hitrost vlakov zlasti v Sloveniji stalno pada. A tudi v tehničnem pogledu zaradi tega napačnega financiranja ne izkazujejo zlasti proge v Sloveniji prav nobenega napredka!

Ce že železniška uprava gradi nove železniške proge iz dohodkov železnic, potem bi vsak dober gospodar pričakoval, da jih bo gradila predvsem tam, kjer je po vsej verjetnosti rentabilnost novih prog največja. Toda na rentabilnost novih prog se železniška uprava sploh ne ozira in zato se je na področju ljubljanske železniške direkcije, ki je najbolj rentabilna v državi, zgradilo tudi najmanj novih železnic.

Ce pa železniška uprava ni hotela upoštevati rentabilnosti novih prog, potem pa ni smela prezreti osnovnega načela zdrave državne politike, da so namreč vse pokrajine enakopravne in da se morajo zato tudi nove proge čim bolj enakomerno porazdeliti po vseh pokrajinah. To načelo bi morala bolj upoštevati, ker je to načelo uveljavljeno tudi v naši ustavi, ki mora biti tudi za železniško upravo v Beogradu najvišji zakon. Toda tudi to načelo je bilo pogazeno!

Iz seznama novih železniških prog, ki ga je na podlagi uradnih podatkov izdelal Oblastni odbor Udruženja jugoslovanskih narodnih želez-

ničarjev in brodarjev v Ljubljani, je razvidno, da je bilo od 1. 1918. do 1. 1934. zgrajenih na ozemlju posameznih železniških direkcij novih železniških prog v dolžini:

1. Železniške direkcije v Beogradu: normalnotirnih in ozkotirnih železnic 851 km;
2. železniške direkcije v Subotici: normalnotirnih železnic 28 km;
3. železniške direkcije v Zagrebu: normalnotirnih železnic 233 km;
4. železniške direkcije v Sarajevu: ozkotirnih železnic 120 km;
5. železniške direkcije v Ljubljani: normalnotirnih in ozkotirnih železnic 60 km.

Od skupno 1292 km novih prog je dobila beograjska železniška direkcija 851 km, subotička 28 km, zagrebska 233 km, sarajevska 120 km in ljubljanska 60 km. Ali v odstotkih:

beograjska 65,9 odst., zagrebska 18 odst., sarajevska 9,2 odst., ljubljanska 4,6 odst. in subotička 2,3 odstotka. Pripomniti treba, da je v subotički direkciji železniška mreža že sedaj najbolj gosta in da je Vojvodina glede železnic saturirana.

Nadalje pa moramo pripomniti, da je dejanska slika za Slovenijo še bolj neugodna, ker

Naše združništvo

Torkovo »Jutro« je prineslo sledečo vest o vprašanju likvidacije Zadrugne zveze:

Ze v petkovi številki smo poročali o naporih zadrugne zveze v Ljubljani za sanacijo. Predlagala je vrsto ukrepov za svojo sanacijo, a vsi predlogi so bili odklonjeni. Zadrugna zveza bi potrebovala za svojo sanacijo 50 milijonov Din. Med drugim je bil stavljen predlog, po katerem naj bi vlada dovolila Zadrugni zvezi uvoz neregistriranih Blairovih obveznic, ki se dobe v inozemstvu po tečaju 23 do 25, pri nas pa se lahko prodajo po 75. Dobiček pri tej kupitvi bi se porabil za sanacijo. Narodna banka pa je odklonila da bi za to kupitvo dala na razpolago devize in se tudi protivi uvozu neregistriranih Blairovih obveznic. Poročali smo že, da mislijo pri Zadrugni zvezi na izdajo posebne uredbe o likvidaciji Zadrugne zveze, ki naj bi likvidacijo olajšala. Kakor čujemo, je Zadrugna zveza že predložila vladi načrt take uredbe za likvidacijo. V tej zvezi je včeraj odpotoval v Beograd ravnatelj Zadrugne zveze dr. Basaj.

Izredni občni zbor Zveze slovenskih zadrug

Zaradi razprave o likvidaciji kmetijskih dolgov sklicuje Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani izredni občni zbor za 20. t. m. ob 10. uri dopoldne v Ljubljani v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Mi-

je všteta tudi proga Rogatec—Krapina, ki je deloma že na ozemlju Savske banovine.

Kakšno gospodarsko pridobitev za pokrajine pomenijo nove železnice, kažejo te številke:

Za nove proge se je investiralo na področju železniške direkcije v: Beogradu 1,500 milijonov din, v Subotici 60 milijonov din, v Zagrebu 500 milijonov din, v Sarajevu 250 milijonov din, v Ljubljani 120 milijonov din.

Zaradi novih železnic je bilo na novo nameščenih železniških uslužbencev pri posameznih direkcijah: v beograjski 5000 nameščenec, subotički 180 nameščenec, zagrebski 1500 nameščenec, sarajevski 400 nameščenec, in ljubljanski 300 nameščenec.

Kako zelo je bila Slovenija prikrajšana pri gradnji novih železnic, kažejo tudi naslednje številke:

Leta 1918. je bilo v vsej Jugoslaviji 8023 km železniških prog v obratu. V letih 1918. do 1934. se je zgradilo 1292 km novih prog in znaša državno povprečje prirastka na progah 16 %. Beograd pa je dobil trikrat toliko prog ko znaša državni prirastek, namreč 48 %. Slovenija pa skoraj trikrat manj. L. 1934. je bilo v gradnji direkcije v Beogradu 253 km, na ozemlju vseh drugih direkcij pa niti en kilometer.

Po vseh teh ugotovitvah pač ni težko uganiti, zakaj se financirajo vse nove železniške proge le iz rednih dohodkov železnic. Odločitev glede novih prog je pač s tem omejena na tako ozek krog, da nihče ne moti, če se vse nove železnice grade le v eni pokrajini. Pod vtisom javnosti se sicer dogodi, da se tudi določi program; po katerem se bodo gradile nove železnice, toda ta program ostaja na papirju, izvaja pa se drug program, ki sicer oficialno ni odobren, ki pa zato tem bolj velja. V tem pa je tudi glavni vzrok, da še vedno ni doživela uresničenja železniška zveza Slovenije z morjem, pa čeprav ni prav nobena druga zveza iz državnih, gospodarskih in finančnih razlogov tako nujna in potrebna ko ta!

Ker se nam je zdel ta članek, ki je izšel v »Trgovskem listu«, gospodarsko načelno važen in pomemben za vso našo javnost, ga priobčujemo skoraj v celoti tudi mi.

klošičevi cesti z naslednjim dnevnim redom: 1. Predsednikov pozdrav; 2. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru; 3. Poročilo in razprava o likvidaciji kmetijskih dolgov; 4. Sklepanje o spremembi § 18. pravil in o dopolnitvi pravil; 5. Sklepanje o dotaciji sanacijskega fonda po uredbi od 23. novembra 1934; 6. Predlogi in resolucije; 7. Slučajnosti.

Strašna povodenj na Filipinih

Dolgotrajno deževje in strašni viharji, ki trajajo na Filipinskih otokih že več tednov, so povzročili katastrofalne povodnji. Kakor poročajo inozemski časopisi, je utonilo samo v dolini Cagayao nad 1500 kmetov. Valovi nastalih voda so dobesedno odnesli cele vasi z vsem prebivalstvom. Na mestih, kjer so stale cvetoče kmetijske naselbine z bogatimi bombažnimi plantažami, stojijo danes globoka jezera. Številne reke so si utrle čisto nova pota.

Letalska katastrofa 17 mrtvih

V bližini mesta Purley blizu Londona se je vžgalo v zraku veliko nizozemsko potniško letalo. Pri nastanku eksplozije bencina je letalo z višine dva tisoč metrov treščilo na tla. 15 potnikov, med njimi švedski admiral in dva pilota, so bili na mestu mrtvi.

Zdravi, lepi zobje? Najboljše priporočilo: Vzemi

SARGOV

KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Ob zlateg jubileju

1886

1936

Trije najbolj zaslužni ravnatelji kmetijske šole na Grmu: † Rihard Dolenc (v sredi), Viljem Rohrmann (na desni) in † Bohuslav Skalicky (na levi).

Redek kmetijski praznik pomeni zlati jubilej kmetijske šole na Grmu, ki smo ga obhajali zadnjo nedeljo. Saj je to prva šola, na kateri je naš kmetijski naraščaj dobival strokovni pouk v slovenskem jeziku.

Pravi početki šole segajo 63 let nazaj v dobo, ko je bila na Sapu v sončni Vipavski dolini otvorena vinarska in sadjarska šola, ki se pa zaradi slabih prometnih zvez in bližine slične šole v Gorici ni mogla prav razviti. Zato je kranjski deželni odbor leta 1886. kupil od tedanjega lastnika A. Vincenca Smoleta grad Grm in posestvo Bršljin za 30.442 goldinarjev 50 krajcerjev.

Šola je bila dveletna, načrte za prezidavo pa je napravil in prevzel ravnateljstvo do tedanjega zaslužni ravnatelj šole na Sapu Rihard Dolenc, ki se je z vso ljubeznijo in z velikim strokovnim znanjem lotil dela. Napravil je učni načrt in razširil šolo v toliko, da je bila tudi poljedelska. Pod Dolencem vodstvom se je šola lepo razvijala in vsestransko napredovala.

Ko je leta 1907. stopil ravnatelj Dolenc po uspešnem dolgoletnem delovanju v pokoj, je prevzel ravnateljstvo šole še živeči in vsestransko zaslužni kmetijski svetnik Viljem Rohrmann. On je uvedel nekatere reforme. Skrčil je pouk na eno leto in ga razdelil v dva oddelka, k čemur ga je zlasti napotila okolnost, da kmet težko pogreša svoje mlade delovne sile po celi dve leti, poleg tega pa da so potrebe v vinorodnih krajih drugačne kakor v nevinorodnih. Radi te reforme je število učencev močno naraslo in so bili tudi doseženi uspehi jako lepi.

Po prevratu je ravnateljstvo na šoli inženjer Albert Vedernjak, njemu pa je leta 1921. sledil na tem položaju vinarski nadzornik pok. Bohuslav Skalicky.

Doba njegovega poslovanja spada v najtežavnejše čase, ko je morala šola pretrpeti največ pretresljajev in nevšečnosti. Pičla so bila sredstva za vzdrževanje, težave so bile pri ministrstvu s šolsko uredbo, a leta 1924. je bil še na polovico skrčen učiteljski zbor. Vzlic temu je trajal pouk nemoteno dalje in se je šola razvijala. Polagoma je naraslo celo šte-

vilo učencev. Sredi dela pa je v najlepši moški dobi delavnega ravnatelja pokosila smrt.

Tako je šola vse do danes preživljala mnogo lepih pa tudi mnogo težkih trenutkov. Veliko povezanost s tem kmetijskim žariščem pa je pokazala lepa in številna udeležba bivših gojencev na slavnosti.

V soboto je bila črna maša za vse pokojne zaslužne delavce in gojence šole, nato pa so udeleženci obiskali grobove umrlih ravnateljev na šmihelskem pokopališču. Letošnji gojenci so zapeli žalostinko »Blagor mu« in položili na grob ravnatelja Dolenca in Skalického lovorjev venec.

Po tej pietetni svečanosti pa so se podali na Grm, kjer so si ogledali vse šolske naprave in v prijateljsko-tovariškem, a vendar svečanim razporejenju ob pregledu 50letnega dela v preteklosti črpali zaupanja in moči za razmah in napredek v bodočnosti.

Teden domače politike

Parlamentarno delo

V petek preteklega tedna je bila sklicana zopet narodna skupščina. Predsednik je sporočil na prvi seji, da je predložil finančni minister g. Dušan Letica predlog proračuna in finančnega zakona za prihodnje proračunsko leto. Predlog proračuna je bil izročen finančnemu odboru narodne skupščine, ki ga je pričel že v ponedeljek pretresati.

Narodni skupščini so bili predloženi med drugim tudi zakonski osnutki o sladkovodnem ribarstvu, o pooblaščenih inženjerjih in dogovor o konkordatu med Jugoslavijo in Vatikanom. Nadalje se je pooblastil stari skupščinski odbor, ki je proučeval zadrugi zakonski predlog, da nadaljuje svoje delo in ga dokonča.

V soboto se je pričela v parlamentu razprava o predlogu verifikacijskega odbora glede novih narodnih poslancev, ki pridejo v narodno skupščino mesto nekaterih umrlih poslancev in onih, ki so bili obsojeni zaradi dogodkov v parlamentu letošnjo spomlad. Verifikacijska debata se bo ta teden nadaljevala.

Združena opozicija

v Beogradu je imela te dni ponovno sestanek in razpravljala o političnem položaju.

Nov zakonski predlog o razdolžitvi

Poslanci in senatorji dravske banovine, ki ne pripadajo JRZ, so imeli pretekli petek v narodni skupščini sestanek, na katerem so pretresali vprašanje kmetijske razdolžitve v zvezi s slovenskim zadrugištvom. Na sestanku so bili sprejete zahteve, ki so jih postavile Zveza slov. zadrug, Zadruga zveza in Zveza jugoslovanskih branilnic.

Ponovne volitve

se bodo vršile v občini Dobova in Kapeli zaradi spremembe občinskih meja. Občinske volitve je banska uprava razpisala za 17. januarja 1937. V teh dveh občinah so že bile volitve 25. oktobra. V Dobovi je tedaj zmagala JRZ z 282 glasovi proti 265 opozicije. V Kapeli pa je zmagala opozicijska lista z 218 glasovi proti 80 glasovom JRZ.

Narodna stranka

V nedeljo je imela narodna stranka Svetoslava Hodjere v Beogradu širšo konferenco svojih pristašev. Konference se je udeležil izvršni in glavni odbor stranke ter srezki zaupniki. Dravsko banovino je zastopal kamniški odvetnik g. dr. Ivo Potokar.

Finančni odbor

narodne skupščine je pričel z razpravo novega proračuna v ponedeljek. Uvodoma je podal finančni minister g. Dušan Letica obširno poročilo in pregled o novem proračunu ter primerjavo z dohodki in izdatki tekočega proračuna. Letošnji proračun je za 625 milijonov dinarjev večji od sedanjega.

Občina Ščavnica

se preimenuje na podlagi ukaza kraljevih namestnikov v »Sv. Ana v Slov. Goricah«.

Važno za dolžnike

Vse kmetijske dolžnike opozarjamo, da bo v novem koledarju »Kmetijske matice« priložen poseben kupon. Na podlagi tega bo vsak naročnik »Kmetijske matice« lahko dobil brezplačno obširno pojasnilo in navodilo, kako se mu je ravnati glede na novo Uredbo o likvidaciji kmetijskih dolgov.

Opozarjamo naše čitatelje na to izredno ugodnost in jih toplo opominjamo, naj nikar ne zamude ugodne prilike. Kdor hoče torej sam sebi dobro, naj takoj naroči »Kmetijsko matico«, ki stane samo Din 20— brez poštnine. Za ta mali znesek prejme naročnik štiri lepe knjige in je še deležen omenjene ugodnosti.

Naročila sprejema uprava »Kmetijske matice«, Ljubljana, Kolodvorska 7. Požurite se, da ne zmanjka knjig!

Blasnikova Velika Pratika za l. 1937.

je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je med Slovenci najbolj priljubljen in domač. Celo naši izseljenci ga radi naročajo, ker jih spominja na domovino in mlada leta. Cena enemu izvodu je 5 Din. Dobi se v tiskarni J. Blasnika nasl. v Ljubljani, Breg št. 10 in 12 in v trgovinah.

Zunanje - politični pregled

Dva pomembna dogodka sta minuli teden obrnila pozornost vse svetovne javnosti nase.

Velika Britanija

je preživljala krizo, ki je pretresala prebivalstvo vsega njenega obširnega ozemlja. V vseh petih delih sveta so nestrpnost pričakovali odločitve v ustavnem sporu, ki je nastal v trenutku, ko je kralj Edvard VIII. sporočil svoj sklep, da se poroči z gospo Simpsonovo. V borbi, ali naj se odpove izvoljenki ali kroni, se je kralj odpovedal kroni. S tem je izgubil zase in potomstvo tudi vse plemiške naslove in si je izbral za bodočnost priimek Windsor.

Zakon o odstopu kralja

Vlada je takoj po tem dogodku predložila spodnji zbornici poseben zakon o odstopu kralja in o proglasitvi dosedanjega prestolonaslednika, vojvode Yorškega, za novega angleškega kralja.

Glede novega kralja so v zakonu značilne spremembe. Medtem ko je kralj Edvard v vrsti naslovov imel še pridevek »defensor fidei« (branilec vere), je v zakonu o proglasitvi novega kralja ta pridevek opuščen. Izpuščena je tudi določba, ki je bila v veljavi že iz leta 1722. in po kateri se morejo kraljevski principi poročiti samo s pristankom vladajočevega kralja.

Zadnje vladarsko delo kralja Edvarda VIII. je bil podpis zakona o svojem odstopu in o proglasitvi svojega brata, vojvode Yorškega, za kralja, ki se bo kot vladar imenoval Jurij VI.

V petek zvečer je imel kralj Edvard po radiu poslovilni govor, nato pa se je poslovil od vseh zbranih članov kraljevske rodbine. Nato se je bivši kralj umaknil na svoj двореc Belvedere, odkoder se je kmalu po polnoči z avtom odpeljal v vojno пристanišče v Portsmouthu. Z admiralom Fisherjem se je nato vkrca na rušilec »Fury«. Ladja je takoj dvignila sidra in v soboto zjutraj okrog 3. ure krenila na odprto morje. Edvard Windsor se je odpeljal v Francijo. Ladja je pristala v пристanišču Boulogne, odkoder je odstopivši kralj baje odpotoval v Švico.

Svečana proglasitev novega kralja

Z velikimi svečanostmi je bil po prastarih običajih vojvoda Yorški proglašen za novega vladarja Velike Britanije. Kakor že omenjeno, si je kot kralj izbral ime Jurij VI. Prvi je ob zaključku svojega govora prisegel zvestobo novemu kralju njegov brat Edvard, bivši angleški kralj.

Enako je kralj Jurij VI. kot prvo kraljevo delo podpisal odlok, s katerim je svojega brata in bivšega kralja imenoval za **vojvodo Windsorskega** z dohodki, ki so združeni s tem naslovom.

Kralj Jurij VI. je poročen in sta se mu doslej v zakonu rodili dve hčerki. Če ne dobi sina, bo starejša hčerka Elizabeta postala angleška prestolonaslednica.

Kronanje novega kralja in kraljice bo dne 12. maja 1937., torej istega dne, ko bi bil moral biti kronan prejšnji kralj Edvard VIII. Sedanji angleški kralj in kraljica sta krstna botra našega kralja Petra II.

Irski

je z ostalimi deli imperija sprejela spremembo na prestolu, vendar si je v zvezi s tem osvojila nekoliko več neodvisnosti, kakor jo je imela doslej. S posebnim zakonom je namreč ukinila mesto generalnega guvernerja. Isti zakon predvideva tudi odstranitev kraljevega imena pri vseh aktih notranje uprave svobodne irske države.

S sprejemom novega zakona bo imela svobodna irska država republikansko obliko vlade glede na notranje stvari, ohranila pa bo zvezo

s krono glede zunanjih zadev. Generalni guverner je že podpisal ta zakonski načrt, s katerim je odpravljena — njegova lastna funkcija.

Tako se je Irska zopet vsaj deloma približala svojemu idealu — vseirski republiki. Do te je brzkone še daleč, dosegla pa je Irska za zdaj vsaj toliko, da zavzema v Velikobritanskem imperiju vsaj popoln položaj dominiona.

Mednarodna vojna

Medtem ko so Anglijo pretresali ti mednarodno pomembni dogodki, je

v Španiji

z nezmanjšano silo divjala in še divja krvava državljanska vojna. Španska vlada (madridska, ki je sedaj v Valenciji) se je zato že pred časom obrnila na Društvo narodov, da bi se vprašanje tam mednarodno proučilo.

Svet Društva narodov je imel 11. t. m. o tem vprašanju svojo prvo javno sejo, na kateri

Novi angleški kralj Jurij VI.

je v obširnem govoru vsestransko podal sliko položaja španski delegat in zunanji minister del Vajo.

Iz njegovega obširnega in zelo zanimivega govora, ki nudi strahotno sliko sedanjega, do obupnosti napetega in zapletenega mednarodnega položaja, posnemamo po uglednem beograjskem dnevniku (»Politika«, 12. decembra t. l.) samo najvažnejše.

»Nova oblika napada brez vojne napovedi«

Vzlic dogovorom o nevmešavanju (je dejal g. del Vajo) je v rovi svobode padlo mnogo španskih fantov pod bombami fašističnih letal. Tega so krivi tisti narodi, ki so kršili mednarodne dogovore in obveznosti.

V Španiji danes dejansko besni svetovna vojna.

Če se Nemčiji in Italiji posreči, da osvojita Španijo, ko zavzameta Balearsko otočje in druge točke v Sredozemskem morju in na Atlantskem oceanu, bi se kaj lahko utegnili prenesti ista igra tudi na druga ozemlja.

Na ta način bi bilo lahko ustvariti mirno Evropo, v kateri bi bile rešene vse težkoče in vsa vprašanja po zaslugi blagodejne delavnosti mednarodnega fašizma. Ta mir pa bi veljal življenje na milijone ljudi, žensk in otrok, ker bi bilo treba tudi mnoge prestolice do tal porušiti in bi morale doživeti isto, kar je te dni doživel Madrid in na stotine drugih španskih mest. Ko je španska vlada prosila posredovanja Sveta DN, je mislila vprav na takšen »narobe-prav« mir, mir, dosežen z uboju, kakršnega hoče danes v Evropi vzpostaviti mednarodni fašizem.

Narod in vlada sta prepričana o svoji končni zmagi

O španskem vprašanju je dejal minister del Vajo, kako je težko, ločiti tu izključno nacionalna vprašanja od mednarodnih. Kljub temu se mu zdi potrebno, opozoriti na pravi in globoki zgodovinski značaj španskega vprašanja. Veliki del mednarodne javnosti vidi v španskem vprašanju krvavo in strašno borbo med fašizmom in komunizmom. Del Vajo odklanja tako pojmovanje, ker pravi, da je smešno, preprosto in otročje pojmovanje položaja v Španiji. V svojem jedru špansko vprašanje kaže fašistično napadalnost, ki je značilna v tem, da hoče fašizem prepričati demokratizacijo španskega fašističnega režima.

Končno je minister del Vajo izjavil, da narod in vlada trdno upata v svojo končno zmago.

Francosko stališče

je pojasnil francoski delegat Vienne. Krije se popolnoma z angleškim. Istega mnenja je tudi Rusija, da namreč ostanejo vse države v španski notranji borbi popolnoma nevtralne. G. Vienne je izrazil upanje, da se francosko-angleškoruskemu stališču pridružita čim prej tudi Nemčija in Italija.

Italija

Italija na to sejo ni poslala svojega zastopnika. Pač pa italijanski tisk zavzema proti zgoraj omenjenemu predlogu odklonilno stališče. Tudi francosko-angleško pobudo o sklenitvi premirja in izvedbi popolnoma svobodnega plebiscita (ljudskega glasovanja), v katerem naj bi se narod sam odločil, kakšen političen režim želi, smatra italijanski tisk za neizvedljiv.

Po vsem tem bo juha v španskem kotlu še nadalje vrela in ni nič zmanjšana nevarnost, da prekipi.

Amerika

se v španski spor ne bo vmešavala. Tako zatrjujejo v poučenih krogih iz obližja vseameriške konferenca v Buenos Airesu. Kakršna koli izjava bi namreč utegnila neugodno vplivati na konferenco.

Višek pokvarjenosti

Pred časom smo poročali o zverinskem umoru pismonoše Zmrka.

Sedaj je morilec že v rokah pravice. Je to neki Adler, ki je zločin že priznal in preiskovalnemu sodniku podrobno opisal vse okoliščine in podrobnosti zverinskega umora.

Kako brezčuten je morilec, je razvidno iz njegovega ravnanja. Po zločinu je najprej pobegnil, kasneje pa se je vrnil in se pomešal med množico, ki se je zbirala na kraju zločina okrog nesrečnega pismonoše. Celo sam je pomagal obvezovati ranjenca in ga prenesti na njegovo stanovanje, da bi tako odvrnil vsak sum od sebe.

Vzlic vsej tej »previđenosti« se je le ujel v lastne mreže in čaka sedaj v mariborskih sodnih zaporih na plačilo za svoje strašno dejanje.

Kmetška mladina

Politična vzgoja

Politika ima področje, kakor redko katero zahtevanje. Kot skrb in delo za dobro ljudstva, organiziranega v državo in občino, obsega vse veje človeškega življenja. Politika se peča z gospodarstvom, kulturo, vero, določa odnose oblasti do ljudstva in do oblasti ter poedincev med seboj. Kakršni so njeni cilji in kakor jih politiki uresničujejo, takšno je tudi stanje države, občine, ki jo vodijo in take so razmere državljanov in občanov.

Politična izobrazba

Kdor hoče orati, mora imeti zemljo, plug in vprego. Brez teh pripomočkov ne bo sejal in ne žel. Kdor hoče biti deležen političnega življenja, ga ne more biti deležen, če ne pozna njegovega ustroja, če ne ve, kako nastajajo in se upravljajo najvišje ljudske organizacije — države.

Zgodovina je učiteljica. Nič ne prispeva bolj k razumevanju politične sedanjosti kot ravno poznanje preteklih velikih dogodkov, ki jim pravimo zgodovina. Zgodovina popisuje večni tok izprememb, prikazuje nam osebe, ki so jo vodile in ljudstva, ki so jo pomagala ustvarjati. Vsaki veliki stvari je začetnik človeški duh, ki ga podari stoletje ali še daljša doba. Izvršitelj pa je narod, ki je doumel zamisel in voljo velikih mož.

Zgodovina nam razodeva, katera so osnovna gibalna veka človeškega udejstvovanja. Pove nam, kako veliko in celo odločilno mesto ima boj za življenjski obstanek. Prikazuje nam vpliv verskih in narodnostnih idej, ki so oblikovale že toliko stoletij notranjost in vnanje življenje človeka. Zgodovina v svoji celotnosti popisuje borbe za oblast, ki je omogočala izvedbo verskih, narodnostnih, gospodarskih ali socialnih stremeljenj.

Boj za oblast je osrednje jedro vsake politike, ker oblast predstavlja sredstvo za dosego postavljenega cilja.

Od početka političnega liberalizma so bile stranke orodje političnega življenja. Zato je tudi poznavanje zgodovine strank bistveno potrebno za razumevanje današnjih prilik, ko ravno vidimo, da v nekaterih tujih državah ena stranka izključuje vsako drugo od udeležbe pri oblasti.

Ako naj se naša mladina s pridom udeležuje domačega političnega življenja, ji je tu orisani pouk nujen; le tako bo razumela in ločila demokracijo od fašizma ali korporativizma, bo mogla zbirati med enim in drugim in se opredeliti za to, kar ji bosta ukazali vest in privrženost domovini.

Politična vzgoja

Cilj politične vzgoje naj bo, da postane vsak državljan res zavesten član skupnosti, ki ve, kakšne so njegove dolžnosti in kakšne pravice napram tej skupnosti. Država, ki šteje svoje podanike, malo ceni ljudstvo. Država, ki šteje državljane, ve, da je ona radi njih in njeni člani vedo, da niso oni radi nje. Država mora biti okvir za udejstvovanje državljanov. ne sredstvo nekaterikov za izkoriščanje naroda. To zavest si lahko pridobi vsak.

Toda ni vsakdo sposoben ali voljan to delo vzeti v roko. To naj opravijo javni delavci. Aleksander Stambolijski je v zaporu premišljeval in napisal, kakšen naj bo javen delavec.

Bistveno pravi tole: Človek ne more služiti dvema gospodoma. Kdor je v zasebnem

življenju poln napak, tudi v javnem ne bo boljši. Zato mora javni delavec budno paziti, da ne bo razlike med njegovim zasebnim in javnim življenjem in da bo povsod vzoren. Javni delavec mora z zanimanjem spremljati vse življenjske pojave v svojem narodu, poznati mora gospodarstvo, verstvo, umetnost, književnost. Zakaj povsod najde nekaj, po čemer narod hrepeni in za kar je dolžan delati.

Politik mora neprestano delati, ker temelj vsaki sreči je le delo. Vedno mora izpopolnjevati sebe, saj brez napredka v samem sebi ne more živeti za napredek drugih. Vsak korak pa mora uravnnavati vest, ne sebično strem-

Z Abrahamom se je srečal

Te dni je obhajal v krogu svoje družine 50letnico rojstva v širših gospodarskih krogih, zlasti pa med našimi kmeti visoko čislani in spoštovan zadružni delavec g. Anton Soršak,

dolgoletni ravnatelj osrednje gospodarske zadruge »Ekonom«, član razsodišča ljubljanske borze in podpredsednik Kmetijske družbe. Možu, ki si je pridobil s svojim dosedanjim požrtvovalnim in nesebičnim zadružnim delom velikih zaslug, k njegovi 50letnici iskreno čestitamo ter mu želimo, da bi dočakal v nezmanjšani požrtvovalnosti za naše zadružništvo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Sela pri Dobovi

Društvo Kmetijskih fantov in deklet v Selah je zopet marljivo na delu. V nedeljo dne 6. decembra je priredilo skupno z društvom Rdečega križa v Dobovi v Kramerjevi dvorani lepo uspel »Miklavžev večer«.

Miklavž je v humorističnih verzih povedal celotno življenje posameznih članov Društva kmetijskih fantov in deklet v Selah, kar je vzbujalo mnogo smeha in zabave.

Sedaj se društvo pripravlja na burko »Trije vaški svetniki«. Kulturno in prosvetno delo naše kmetijske mladine pridno napreduje kljub vsem zaprekam, ki nam jih stavijo nasprotniki na pot v onemogli jezi.

Mi gremo naprej!

Sv. Bolfenk pri Središču

»Slovenski gospodar« je z dne 2. decembra iz našega kraja priobčil dopis (Surov napad na volilce JRZ), v katerem se po svoji stari navadi spet strašno zaletava v Društvo kmetijskih fantov in deklet, ki mu je zaradi svojega agilnega in neoporečnega delovanja trn v peti. Očita nam »seje« s sklepi o agitaciji za občinske volitve, ki jih je pa dopisnik menda ustvaril le v svoji bujni fantaziji, ker drugim o tem ni nič znanega, kar pa dokazuje tudi dejstvo, da v svojem nadaljevanju tudi fantovski ravs, ki ga označuje kot »napad« z »malo upanja na okrevanje« spravlja v zvezo z društvom, kar je spet samo podlo podtika-

ljenje. Kdor vidi le sebe, ga narod kmalu spregleda. Če ima slučajno v roki oblast, ki je ni zaslužil, se mora naslanjati na hinavstvo; če nima oblasti, je kakor da ga ni. Politik, ki nima značaja, ki se lovi za vsakomer, da bi rešil sebe, si koplje jamo. Aleksander Stambolijski je umrl za svoje politično prepričanje; ni bil ne prvi ne zadnji, toda svetla luč je v primeri z vsemi onimi, ki ne prenesejo prav nobene žrtve. Voditelji se porajajo v borbah, ne v mehkužnosti.

Naša mladina se ne sme ustavljati ob slabostih. Vzglede, veliki in močni, naj jo vodijo, ti naj ji bodo najsilnejši vzgojitelji in dala bo voditelje, za kakršne zavidamo druge narode.

nje, kakršnega so zmožni samo ljudje njegove sorte.

Vprašamo dopisnika, zakaj ni v svojem dopisu objektivni in ne pove, po kakšnih čednih poslih so hodili »stari fantje« (po »Sl. gosp.« volilci JRZ) »ob uri duhov«, v kakem stanju so bili in kako so se obnašali, ter kako, kam in zakaj je popihal »ta četrti«?

Tako, tako, najprej pometite pred svojim pragom...

Vojnik

Naše agilno Društvo kmetijskih fantov in deklet v Vojniku je priredilo v nedeljo dne 6. decembra »Miklavžev večer«. Vkljub skrajno neugodnemu vremenu in pozni uri (ob 8. uri zvečer) je bila dvorana nabito polna. Vse zabavne točke so občinstvo zadovoljile v polni meri. Miklavž sam je bil z darili proti pričakovanju izredno dobro založen.

Žal, da na tem večeru niso nastopili tudi Frankolčani, kakor je bilo določeno po programu. Na tem mestu se zahvaljujemo vsem nastopajočim Skoflanom, ki so samostojno nastopili z burko »Nemški ne znajo«.

Ker pa je v Vojniku vsaka naš prireditelj trn v peti vsem našim nasprotnikom in vsem pridigarjem javne morale, tudi Miklavžev večer ni bil brez njihovega blagoslova. Gojenci tukajšnje meščanske šole so dobili zadnji dan strogo prepoved, posetiti Miklavžev večer. Prepoved je bila tako stroga, da bi bil vsak gojenec izključen iz šole, četudi bi se udeležil prireditve v spremstvu staršev. Na tozadeven dopis smo dobili od ravnateljstva šole odgovor, da je posejanje večernih prireditev po šolskem zakonu zabranjeno. Ne trdimo, da to ni res. Res je pa tudi, da šolski zakon predpisuje tudi druge stvari, ki pa, kakor vse kaže, za gospode na tukajšnji meščanski šoli ne obstoje! Zaenkrat dovolj!

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

CELJE LJUBLJANA MARIBOR

obrestna mera za vloge znaša

do 5%

za vloge in obresti jamči Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo

Sv. Bolfenk pri Središču

Znani mariborski tednik »Slov. gospodar« piše, da so pri volitvah nastopali med drugimi tudi komunisti. Ker pa Bolfenčanje teh ljudi ne poznamo, prosimo dopisnika, naj jih v prihodnji izdaji lista javno imenuje, da jih bomo poznali in se vedeli »te kuge« obvarovati, kajti sovražnik je najbolj nevaren, če ga ne poznamo.

Mlatič

Komu melje ta mlin?

Značilen je članek v eni izmed zadnjih števk »Hrvatske straže«. Med drugim piše ta list: »Blagoslov božji počiva nad delom mladega kmetskega nadškofa — pomočnika doktorja Alojzija Štepinca! Hrvatska katoliška kmetska mladina (Skom) vstopa navdušeno v moderna stanovska mladinska društva hrvatske Katoliške akcije. Hrvatska katoliška mladina širom hrvatskih pokrajin, na Hrvatskem in v Sloveniji, v Hrvatskem Primorju in v Dalmaciji je spoznala, da je hrvatski Skom njeno kmetsko društvo, ki spaja v nerazrušno zvezo hrvatstvo, katoličanstvo in kmetski ponos, kakor tudi čast pluga in motike. In ko bo hrvatska vas začutila ono, kar je njeno, ono, kar upošteva njene radosti in bolesti, ono, kar uvaža najlepše in najdražje, kar imata hrvatski kmet in kmetica v svoji deci in v svoji mladini, potem je ni sile, ki bi mogla preprečiti, da bi hrvatska vas ne osvojila tega, kar je njeno. A hrvatski Skom kot organizacija hrvatske Katoliške akcije je takšna organizacija in za njo so se že ogreli tisoči in tisoči navdušene hrvatske kmetske mladine. Že sedaj lahko rečemo, da je zmaga stanovskega mladinskega pokreta Katoliške akcije — sigurna!»

Komu meljejo ti mlini, to je sedaj vprašanje!

Odprava našega jezika

Zagrebska »Istra« piše: »Prav v dnevih, ko napovedujejo italijanski časopisi in sam Mussolini zблиžanje z Jugoslavijo in utemeljuje svoje izjave predvsem z gospodarskimi ukrepi, je fašistična vlada z zimskim semestrom, ki se je pričel 6. novembra t. l. na trgovski univerzi v Trstu, odpravila naš jezik

Dopis iz Vojnika

Vaška Venera še vedno razburja dopisnika »Slov. gospodarja« in se kar ne more od nje posloviti. Nimamo nič proti, da dopisnik »Slovenskega gospodarja« iz Vojnika tako uspešno skrbi za reklamo in informira naročnike »Slovenskega gospodarja« o vseh naših prireditvah. Da se pa pri tem svojem poslu silno razburja, dokazuje njegov zadnji dopis v »Slov. gospodarju«, ki nima ne glave ne repa.

Na naš zadnji dopis v »Kmetem listu« pa molči kot otrok, kateremu še Bog ni podelil dar govora. V zvezi z omenjeno igro omenja tudi Matija Gubca. Pribiti moramo, da dotični, ki meša Matijo Gubca v klobasanje omenjenega dopisa, ni vreden izgovarjati imena tega velikega duhovnega kmetskega voditelja, ki je bil simbol kmetske pravičnosti!

Priporočamo dopisniku, da se v bodoče raje druži s svojo ožjo sorodnico — Kurenčkovo Nežko —, ker sta si po svoji klepetavosti na moč slična! O vsem »čivkata«, samo na to ne odgovorita, kar ju kdo vpraša!

Jastrebc

Te dni je umrl po kratki, mučni bolezni vzoren gospodar, dober sosed ter pošten mejaš Filip Pokrivač, posestnik v Jastrebcu v starosti 76 let. Pokojni je bil več let občinski predstavnik bivše občine Jastrebc, član načelstva posojilnice, cerkveni ključar ter član raznih drugih gospodarskih združenj. Kot vzoren vinogradnik je rekel večkrat letos, ko mu je peronospora tako kljubovala, da mu je v kljub pridnemu škropljenju uničila nad 50 % pridelka. Večkrat je poudarjal, da bo prihodnje leto, ako bo živ in zdrav, počel škropiti takoj po rezi.

Bodi mu rahla domača gruda, ostalim naše iskreno sožalje! Njegovi prijatelji.

kot tako zvali drugi obligatni jezik. Med šestimi jeziki, izmed katerih si morajo slušatelji izbrati obvezne druge jezike, je bila doslej tudi srbohrvaščina. Po napovedi zблиžanja med Jugoslavijo in Italijo pa so odpravili ta jezik kot relativno obvezni predmet in so ga degradirali na neobvezen »komplementaren predmet«. Dasi se ta korak splošno obsoja v trgovskih krogih in tudi v samem profesorskem zboru, si vendar nihče ne upa protestirati.

Jaz se čudim našim dnevnikom, ki toliko tinte v žaganje in otrobe kemično pretvorijo, da se za take »malenkosti« tako malo zanimajo.

Janez Vodopivec besni naprej

Dasi je ta kavelj v prisilnem jopiču že leta in leta in dasi je zgedalo še pred par leti, da mu bo besnost popolnoma odlegla, je začel Janez Vodopivec iz Fabcev zadnje čase še huje noret. Če mu pokažeš zeleno ruto ali črno žensko nogavico, Janez kar podivja. Pred seboj vidi baje samega kosmatega hudiča. V besnosti se začne s hudobcem kakor indijski fakir ruvati, vpiti in po tleh metati na način, kakor se je nekoč po tleh v lastnem d...ku in drugih razemskih dišavah metala vodiška Johanca. Jaz pravim, naj se reveža Bog usmili, saj vsi veste, da mu jaz pomagati ne morem.

Ne samo čaj...
„Naš čaj“
je najboljša domača
zeliščna krepljiva pijača.
NAŠ ČAJ
dobite v spec. trgovinah

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Novice

× V Zagorju je neznan zlobnež te dni ponoči zaklal v staji brejo kozo rudanju Jožetu Lipičniku. V staji Jožeta Drnovška pa je zabol od ovca in ovna. Baje je to storil iz maščevanja. Vsekakor zasluži taka podlost najstrožjo kazen.

× V Kumu v Bosni je umrl kmet Vaso Tukič v starosti 102 leti. L. 1878. se je še udeležil bojev proti avstrijski okupacijski vojski.

× V Rogoznici pri Ptujju je bil pred časom na obisku pri sorodnikih 18 letni posestnikov sin Franc Križanc iz Sv. Ruperta v Slov. gorah. Ko se je ponoči vračal domov, ga je nekdo obstrelil, a ranjenega so napadalcji še pretepli in ga hudo poškodovali. Fant je pred kratkim podlegel poškodbam v ptujski bolnici.

× Zadruga elektrarna v Ptujju je na svojem izrednem občnem zboru soglasno sklenila, da se odslej zadrugi deleži ne bodo več obrestovali. Zgovoren dokaz za rožnat položaj naših združenj!

× V Jesenju pri Hotiču se je družina progovnega delavca Martina Strmljana pomnožila za devetega sina. Mlademu zemljanu je bil za krstnega botra kralj Peter II., zastopan po višjem častniku.

× V Beogradu je obolel tudi pri nas splošno znani in priljubljeni srbski pisatelj Branislav Nušić. Čeprav je bolezen resna, upajo, da bo Nušićeva vedra in odurna narava premagala ta neljubi dar usode.

× V brežiškem srezu bodo v občini Dobova in Kapele radi prekomasacije nove občinske volitve dne 15. januarja 1937. Pri zadnjih volitvah 25. oktobra t. l. je v Dobovi zmagala lista JRZ, v Kapelah pa opozicijska lista.

× V Zemunu se je več ljudi zastrupilo, ker so pili žganje, kuhano v zarjavelih kotlih, in jedli jedi, pripravljene v nesnažni posodi.

× V Dolenji vasi je neznan tat ukradel Francetu Kromarju hranilno knjižnico Posojilnice v Ribnici s števil. 9480 in z vlogo 15.573.50 dinarjev. Če bi jo kdo kje ponujal v prodaj, ga izročite oblastem!

Najlažji zaslužek

Če ste naročen na Kmeti list, morete plačati ob novem letu za celoletno naročnino din 30—, katere je v današnji dobi pomanjkanja težko zaslužiti. Če pa zberete listu med znanci in prijatelji do novega leta vsaj 6 novih naročnikov, potem Vam ni treba za ta denar skrbeti, ker Vam bomo za protiuslugo pošiljali Kmeti list celo leto 1937. popolnoma brezplačno.

× V Koprivnici so prijeli dva ponarejevalca stodinarskih bankovcev. To sta neki Josip Valter iz Virja in pasar Štefan Matijević iz Rasinja. Valter je razpečal že 60 ponarejenih bankovcev. Beda — in čisto tudi — bedasta špekulacija zavajata ljudi v dejanja, ki pač nikoli ne pomenijo rešitve, temveč le škodo za ponarejevalce same in za one, ki morda čisto po naključju in v dobri veri sprejmejo ponarejeni denar za pravega.

× Naša monopolna uprava izdeluje posebne eksportne cigarete, ki se smejo prodajati samo v inozemstvu. Zaradi reklame in propagande naših tobačnih izdelkov so eksportne cigarete cenejše. Doma je pa prepovedano kaditi eksportne cigarete. Kdor bi jih kadi kljub prepovedi, bo kaznovan kot tihotapec.

× Pri Podpeči se je v nekem gozdu z octovo kislino zastrupila 32 letna delavka Barbara Švršnikova. Prepeljali so jo v mariborsko bolnico, kjer pa je kmalu podlegla zastrupljenju. Pokojna zapušta 3 nepreskrbljene otroke.

× V Bačkovi v Slov. gorah so se na neki veselici pri posestniku Francu Kurniku stekli fantje radi nekega dekleta. Pri tem je neki 18 letnik streljal s samokresom in zadal v trebuh 20 letnega posestnikovega sina Vinka Markeža. Ranjenca so v smrtno-nevarnem stanju prepeljali v mariborsko bolnico.

× Po Mariboru in obmejnem ozemlju je prodajal razno blago po sumljivo nizki ceni neki Franc Zemljč. Ko so ga prijeli, je priznal, da je vlomil v neko trgovino v Spilju in tam nabral blago, ki ga je razpečaval. Seveda je bilo s tem njegovega kupčevanja hitro konec.

× Bileška občina v Bosni je v konkurzu. Občina dolguje Državni hipotekarni banki 600 tisoč dinarjev, zasebnim upnikom pa 200 tisoč dinarjev. Upniki upajo, da bodo s prodajo nepremičnin vsaj deloma krite njih terjatve.

× V Liki je zavladala huda zima in je po planinah zapadlo že do 2 metra snega. V nekatere vasi prihajajo v krdelih volkovi in davijo zlasti drobnico in svinje.

× Med vožnjo iz Grosuplja v Ljubljano je štoklja te dni poklonila neki gospe brhkega fantka. Gospa je bila namenjena v porodnišnico. Smola je hotela, da se mu je le preveč mudilo na svet, druga smola pa, da je koj po rojstvu celo — padel pod vlak. K sreči je bilo to na neki postaji. Preplašena mati je še pravočasno priključila sprevoznika, ki je novega zemljana pobral in izročil materi, v Ljubljani pa so mater in dete nemudoma prepeljali v bolnico.

× Na Jurovskem vrhu so neznan tihotapec ukradli viničarju Cvetku Rupertu iz hleva 1250 dinarjev vredno kravo in jo odgnali čez mejo. Na avstrijski strani so tihotapec zasačili orožniki, jim zaplenili kravo in jo prodali na dražbi. Tako zdaj viničar nima niti krave niti denarja.

× Na Primskem so pred kratkim ponoči neznan vlomilec izropal cerkveno pušico.

× Vse posle »Feniksa« naj bi po zadnjih poročilih prevzela nova zavarovalna družba, ki bi bila ustanovljena posebej v ta namen.

× V Ptuj se je ponesrečil delavec Rudolf Lazar. Zaposlen je bil pri žaganju lesa na cirkularki. Po nesreči je prišel z desno roko pod žago, ki mu je mahoma odrezala 4 prste. Težko poškodovanega delavca so prepeljali v ptujsko bolnico.

× Na Vačah so fantje v pretepu pobili hlapca Jožefa Lovšeta, ki je bil pri vsem fantovskem prepiru čisto nedolžen. Zrtev podivjanosti so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer pa je Lovše podlegel poškodbam.

× V Zgornjem Radvanju so odkrili delavnico za ponarejanje denarja. Glavni krivec je menda bivši fotograf Franc Rupnik, ki pa je pobegnil in se baje skriva nekje na Pohorju. Mreža je razprežena precej daleč in je bilo več oseb aretiranih. Ponarejali so tisočake, od katerih so enega izsledili in zaplenili baje že na Rakeku.

× V Mariboru je radi zobobola z državnega mostu v samomorilnem namenu skočil v Dravo slaščičarski pomočnik Jože Lah. Rešil pa ga je meščanskošolski učenec Kristijan Čergolj, ki je takoj stekel za obupancem, se pognal v Dravo in za lase privlekel Laha na suho. Mladega junaka občuduje ves Maribor.

× V Zagrebu je bilo pri zadnjem ljudskem štetju (31. januarja l. 1931.) doseljencev iz naše banovine, torej Slovencev — 17.541 oseb. Hrvatje nič kaj prijazno ne gledajo velikega dotoka iz naših krajev, češ, da je že domačih ljudi veliko nezaposlenih.

× Za brzojavne golice po 1. januarju 1937 ne bo več treba plačevati pristojbine 50 par, pač pa bo treba sprejeti za vsako oddano brzojavko potrdilo, ki bo treba zanj plačati — 1 dinar. Na eni strani torej 50 par znižanja, na drugi povišanje, končni uspeh pa je ta, da bo človek moral za najkrajšo brzojavko odšteti — 50 par več kakor doslej!

× Za novi most čez Savo v tiru banovinske ceste na Javorniku je banska uprava razpisala oddajo gradbenih del za gradnjo opornikov in stebrov. Gradbeni stroški so proračunani na Din 503.400.—.

× Grahovo. Dramatski odsek tukajšnjega Društva kmetijskih fantov in deklet uprizori na sveti večer 24. t. m. letos ob pol 8. uri igro »Domen«, dramatizirano po znani Jurčičevi povesti. Vsi prijatelji kmetstvo in delavsko mladinskega gibanja vljudno vabljeni!

S svojim posetom boste pokazali svojo zavednost in gmočno pripomogli naši organizaciji, da si bo njeno članstvo s svojim kulturnim delom lahko utiralo pot do še višje samoizobrazbe.

× V Mirni je v Šmalčevi trgovini bilo pokradenega precej perila. Tatu so že izsledili v osebi nekega 19letnega fanta. Pri njem so še našli večino pokradenega perila.

× V Mariboru sta v palači Okrožnega urada za zavarovanje delavcev eksplozirala dva velika parna kotla in znaša škoda 25 tisoč dinarjev.

× Pri Cmureku se je pripetila huda nesreča. Večja družba se je te dni prepeljala čez Dravo v Cmurek na obisk k znanecem. Zvečer ob povratku so bili nekoliko vinjeni. Sredi reke je zajel čoln močan tok, ki ga je pognal proti neki pečini s tako silo, da se je stena čolna udrla. Dva fanta sta odskočila in srečno priplavala na breg, šest mladih ljudi pa je utonilo. Doslej še niso našli niti trupel niti razbitega čolna.

TIVAR
OBLEKE

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **V Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzojavi: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

**Daje kratko-
ročna posojila**

**Izvršuje
ostale denarne posle**

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

HRANILNE KNJIŽICE

raznih denarnih zavodov kupujemo proti takojšnjemu plačilu v gotovini. Sporočite najnižjo ceno na upravo lista pod šifro »Gotovina 88«.

»EKONOM«

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo domačo in banaško moko, koruzo, krmila, specerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA
vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in splitskega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »ILOVAC«, Karlovac, »Bohna«, Vel. Kikinda, in Jelovšek, Vrhnika.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

Po svetu

■ Smrtne žrtve pri predavanju o »Katoliški akciji«. V portugalskem mestu Porto do Roz so priredili v neki šoli predavanje o akciji katoliške mladine. Predavanja se je udeležilo okrog 500 oseb. Radi prevelike obtežitve so se udrli tla v dvorani in so vsi poslušalci strmoglavili v klet. Pri tem je bilo ubitih 25 otrok in 20 odraslih, ranjenih pa 200 oseb.

■ Strahovito razdejanje je povzročila povodenj v maloazijskem mestu Adali. Dve tretjini mesta sta uničeni, 5000 hiš je deloma porušenih, deloma pod vodo. Število mrtvih je narastlo že na več sto. Izpod razvalin ene same hiše so potegnili 21 trupel. Nad 40 tisoč ljudi je ostalo brez strehe in po vsem mestu je zavladala obupna beda. Vse telegrafске in telefonske zveze so prekinjene, deževje pa traja še dalje nepretrgoma ves teden. Tako se utegne nesreča še povečati, če se vreme v kratkem ne spremeni.

■ Nov znanstveni zavod v Adis Abebi. V abesinski prestolici so položili te dni temeljni kamen za pomembno zgradbo. Pričeli so namreč graditi poslopje, v katerem bo nameščen zavod za proizvodnjo seruma proti tropskim boleznim. Zavod ustanovi in ga bo vzdrževalo neko serumsko podjetje iz Milana. V zavodu bo poseben oddelek, kjer bodo izdelovali tak zdravilni serum za domače živali.

■ Potomce Hunov so odkrili v švicarskih gorah. Potomci Hunov so ohranili mongolski izraz lica in rumeno barvo kože. Govore francosko in so katoliki.

■ Najbolj gosto naseljena država na svetu je papeževa vatikanska država. V njej pride na vsak kvadratni kilometer 2300 oseb.

■ Lov za milijoni. Po smrti Bazila Zaharova sta se zdaj poleg londonskega čevljarja pojavili še dve ženski, ki se potegujeta za milijone »agenta smrti«. Sta to Ifigenija in Melpomena Zaharov, dve sestri iz Istambula (Carigrada). Prva je stara 75, druga pa 74 let. Po zahtevu pravnikov imata nesporno veljavne listine, s katerimi lahko dokažeta upravičenost do bogate dediščine. Sestri pravita, da v ugodnem primeru ves svoj delež odstopita državi, če jima ta zagotovi dosmrtno pokojnino.

■ Šolo za sodnike so uvedli na Kitajskem. Nankiška vlada je odredila, da mora vsak sodnik na njenem področju obiskovati to šolo, da se seznani z vsemi zakoni, ki so bili zadnja leta izdani.

■ Četvorčrke je rodila žena nekega bajtarja na Danskem. Mati in vsi štirje otroci so zdravi.

■ Velike črede volkov so se pojavile po romunskih vaseh, ki napadajo celo ljudi. Te dni je čreda volkov napadla skupino ljudi kar na cesti. V hudi borbi so ljudje nekaj volkov pobili, ostale pa odpodili.

■ Zdravilo proti gobavosti je iznašel portugalski lekarnar Anton Franko. Z dosedanjimi poskusi se mu je posrečilo popolnoma ozdraviti nekaj bolnikov.

■ Šest sto let star bankovec premore v svoji zbirki neki Anglež. Bankovec je s Kitajskega, tiskan pa ni niti na papirju niti na kakem blagu, ampak na listu nekega drevesa.

Sejmi

21. decembra: v Krašnji, Ptuj Laškem, pri Sv. Tomažu.

22. decembra: v Črnomlju, Dolnji Lendavi.

24. decembra: v Dolnji Lendavi, Turnišču.

Važnejša radio predavanja

od 20. do 27. decembra 1936.

Nedelja, 20. decembra. 8.45: Verski govor (g. Jagodic) — 16.00: Novodobno gospodinj-

Za Božič! Najpriladnejše darilo so čevlji

39 49 39 59 89 129 149

Bata

stvo kmečke žene (ga. Brodarjeva) — 17.00: O čebelni kugi (g. Okorn).

Ponedeljek, 21. decembra. 18.00: Prebavljanje in prebavnost jedi (g. dr. Breclj).

Torek, 22. decembra. 19.30: Slovenski božični običaji (Rudolf Dostal).

Sreda, 23. decembra. 18.00: Trikrat Mont Blanc (g. Kopinšek Andro) — 18.40: Likvidacija kmetijskih dolgov (g. Valentin Bidovec) — 19.30: O postanku božičnih običajev (g. Ivo Franič).

Četrtek, 24. decembra. 19.30: O jaslicah (msgr. Viktor Steska).

Petek, 25. decembra. 9.45: Verski govor (g. dr. R. Tominec).

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'20
1 nemška marka	Din 17'54
1 avstrijski šiling	Din 8'38
1 švicarski frank	Din 10'—
1 angleški funt	Din 212'50
1 francoski frank	Din 2'02
1 češkoslovaška krona	Din 1'54
1 italijanska lira	Din 2'30